

1. ΕΙΜΑΣΤΕ ΛΟΙΠΟΝ ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΧΩΡΑ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/03/2023

Σελίδα: 34

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Είμαστε, λοιπόν, «κανονική» χώρα;

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΥ

Το 2017 έγινε ένα τραγικό δυστύχημα στο Λονδίνο. Ένα 24ώροφο κτίριο διαμερισμάτων έπιασε φωτιά, αφήνοντας 72 νεκρούς. Η φωτιά του Grenfell Tower προκλήθηκε από βραχυκύκλωμα, που απλώθηκε στο κτίριο μέσω του εύφλεκτου συστήματος εξωτερικής μόνωσης. Η έρευνα που ακολούθησε ανέδειξε ευθύνες της ιδιοκτήτριας εταιρείας καθώς και δημόσιων αρχών, από ελλείψεις προδιαγραφές οικοδομικών υλικών και πυρασφάλειας και κενά στην επιθεώρηση των κτιρίων μέχρι τη βραδεία ανταπόκριση της πυροσβεστικής. Η τραγωδία οδήγησε σε αναθεώρηση και βελτίωση των προδιαγραφών μόνωσης και πυρασφάλειας, εκτεταμένους ελέγχους και ανακατασκευή πλήθους κτιρίων.

Το 2018 κατέρρευσε μια γέφυρα στη Γένοβα, οδηγώντας στον θάνατο 43 ανθρώπων. Η έρευνα κατέδειξε κατασκευαστικές αδυναμίες, μακροχρόνια διάβρωση

Χρειαζόμαστε οδυνηρή αυτογνωσία, αλλά όχι ομφαλοσκοπήση. Δεν είμαστε εξαιρεση. Είμαστε διαφορετικοί, όσο διαφορετική είναι κάθε χώρα της Ευρώπης.

της γέφυρας, ιδιωτικές και κυβερνητικές ευθύνες, καθώς οι Αρχές είχαν ενημερωθεί για τα προβλήματα. Εργασίες ενίσχυσης της γέφυρας είχαν ήδη ξεκινήσει αλλά δεν πρόλαβαν να ολοκληρωθούν. Το δυστύχημα ενεργοποίησε εκτεταμένη διερεύνηση της στατικότητας των γεφυρών και της ποιότητας των υποδομών, που είχαν υποβαθμιστεί λόγω δημοσιονομικών περικοπών. Μια νέα γέφυρα χτίστηκε, εξοπλισμένη με αισθητήρες για διαρκή παρακολούθηση της διάρθρωσης.

Από το Grenfell Tower μέχρι τη γέφυρα Μοράντι, από το «Εξπρές Σάμπνα» μέχρι το Μάτι, τα καταστροφικά δυστυχήματα τεντώνουν κοινωνικά αντανάκλαστα, εστιάζουν τη δημόσια προσοχή, εκθέτουν σε αποδοκιμασία τακτικές μετάθεσης ευθυνών. Υποχρεώνουν σε άμεση διόρθωση και αναβάθμιση κανόνων και υποδομών, τώρα, όχι μεθαύριο. Ενίσχυση οδηγούν σε ιστορικές μεταρρυθμίσεις, όπως με τις μεγάλες κρίσεις, από το Κραχ του 1929, που δημιούργησε το παρεμβατικό κράτος του Ρούσβελτ, μέχρι τους σεισμούς του '50, που παρήγαγαν τον πρώτο αντισεισμικό κανονισμό στην Ελλάδα, μέχρι την πανδημία του 2020, που εισήγαγε νέα συστήματα προστασίας δημόσιας υγείας και ψηφιακών υποδομών.

Δεν θα έπρεπε να περιμένουμε νεκρούς για να διορθωθούν οι παθογένειες. Όμως, διεθνώς, μεγάλες αλλαγές προχωρούν έπειτα από μεγάλα σοκ. Εκεί που σωρευμένες

δομικές αδυναμίες, πολιτική αναβλητικότητα, συντεχνιακές ιδιοτέλειες, διαχειριστικές ανεπάρκειες έχουν διανοίξει ρήγματα ευπάθειας, φτάνει ένα «ατύχημα», ένα «ανθρώπινο λάθος», μια συρροή «κακών τύχης», για να μετατρέψει τη σωρευμένη αμέλεια σε εθνική τραγωδία και δομικό σεισμό. Που αναδιατάσσει προτεραιότητες, ανακαλύπτει πόρους που δεν υπήρχαν, επιστρατεύει πολιτικό κεφάλαιο που είχε αλλού επενδυθεί, ενεργοποιεί μηχανισμούς αμείλικτης λογοδοσίας.

Η διεύρυνση της συζήτησης έχει σημασία. Διότι στη σκιά της εθνικής κατάθλιψης από την τραγωδία των Τεμπών έχει αρχίσει να εδραϊώνεται μια υπερβολή, ένας μπόενομιός που απαξιώνει την πρόοδο που έχει κατακτήσει η χώρα τα τελευταία χρόνια, τις τελευταίες δεκαετίες. Όμως πολλοί θυμόμαστε τότε που τους δημόσιους φορείς διοικούσαν αποτυχημένοι πολίτευτες, που το κύμα

και το περίπου ήταν ο κανόνας, που οι προσλήψεις υπαλλήλων ήταν μόνο ρουσφέτια, που από τα ξεκοιλιασμένα καθίσματα των μέσων μεταφοράς ξεπηδούσαν κτρινομένα αφρολέξ. Στη γενική, μεγάλη εικόνα, παρά τις θλιβερές αποτυχίες, η πορεία της χώρας παραμένει πορεία προόδου.

Αναρωτιούνται ορισμένοι εάν είμαστε «κανονική» χώρα, εάν ανήκουμε στην Ευρώπη, εάν συνιστούμε εξαίρεση. Χρειαζόμαστε οδυνηρή αυτογνωσία, αλλά όχι ομφαλοσκοπήση. Δεν είμαστε εξαιρεση. Είμαστε διαφορετικοί, όσο διαφορετική είναι κάθε χώρα της Ευρώπης. Άλλες κουβαλούν ένα ασήκωτο ενοχικό παρελθόν. Άλλες γνώρισαν τη δημοκρατία πριν από μόλις τρεις δεκαετίες. Άλλες είναι χώρες δίσπορου, με προβληματικό πολιτικό σύστημα και βλατωμένη οικονομία. Άλλες, μεταωρίζονται μεταξύ ένδοξης ιστορίας και απογοητευτικών επιδόσεων, με εντάσεις που οδηγούν σε αυ-

τοκαταστροφικές επιλογές. Εμείς τουλάχιστον επιβιώσαμε αλλεπάλληλων κρίσεων. Παραμένουμε σύγχρονη χώρα με παθογένειες, ένα ευρωπαϊκό κράτος με πτυχές βαλκανικής καθυστέρησης.

Είναι υποχρέωση στη μνήμη των θυμάτων, το πένθος και η οργή που συγκλονίζουν την κοινωνία να μετασχηματιστούν σε ορμή δημιουργίας. Δεν χρειάζονται νέες τελετουργίες αγανακτισμένων στο Σύνταγμα, νέες επιδρομές καταστροφών για να αποτελειώνουν ό,τι κατέφερε να διασωθεί. Ανάληψη ευθύνης χρειάζεται, όχι μόνο για το παρελθόν αλλά πρωτίστως, συγκεκριμένα, δεσμευτικά, για την επόμενη μέρα των υποδομών και την ασφάλεια των πολιτών που εξαρτώνται από αυτές.

Ο κ. Γιώργος Παγουλάτος είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, επισκέπτης καθηγητής στο Καλέγιο της Ευρώπης, γενικός διευθυντής του **ΕΜΑΜΕΠ**.